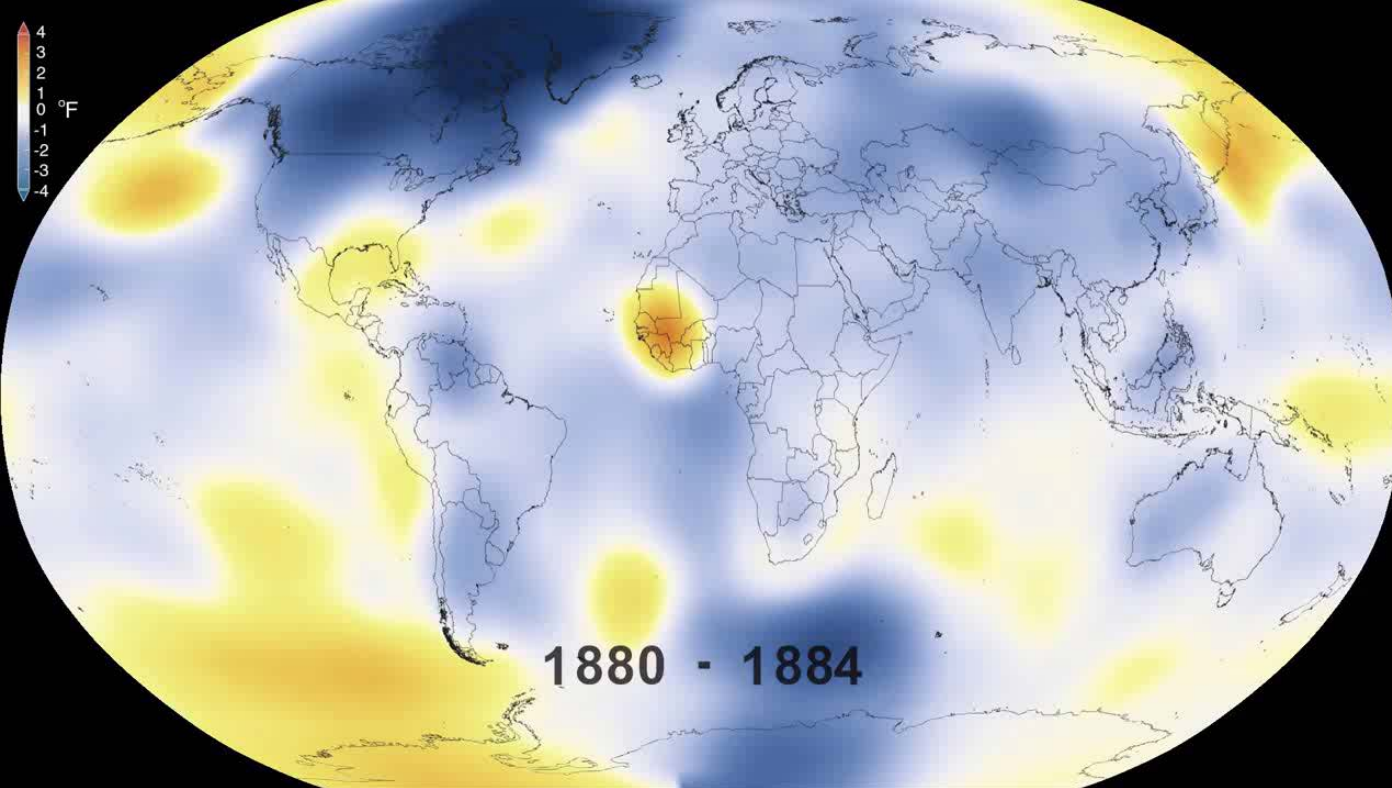

Kennisportaal ruimtelijke adaptatie en de relevantie voor de MER

Dr. Hasse Goosen

Alterra – Wageningen UR
Stichting Climate Adaptation Services

- De urgentie is hoog: zelfs wanneer de opwarming beperkt blijft tot 2 graden moeten we adapteren
- Er is al heel veel kennis gegenereerd
- Maar we vinden het lastig om er concreet mee aan de slag te gaan
- Hoe kan de MER daarbij helpen?

Opzet presentatie

- De achtergrond: Ruimtelijke Adaptatie
- Hoe pak je klimaatadaptatie aan?
- Welke instrumenten/tools zijn beschikbaar om **kwetsbaarheid** in beeld te krijgen?
- Welke tools zijn beschikbaar om **strategieën/maatregelen** te verkennen?

Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie

- Formele afspraak dat lokale en regionale overheden ervoor zorgen dat we in 2050 klimaatbestendig en water robust zijn.
- Daarvoor doorlopen ze de stappen Weten, Willen en Werken
- Middels een intentieverklaring geven partijen aan hiermee aan de slag te gaan.
- Eerste stap is de uitvoering van een stresstest
- De rijksoverheid **stimuleert en faciliteert via:**
 - Stimuleringsprogramma (pilots, courses, A-team)
 - Kennisportaal Ruimtelijke Adaptatie

Kennisportaal Ruimtelijke Adaptatie

- **Handreiking Weten, Willen, Werken**
- **Tools**
- **Data** over kwetsbaarheid en klimaateffecten
- **Showcases**
- **Helpdesk**
- **Literature**

Aanpak stresstest

- Diverse stresstesten zijn in uitvoering of zijn uitgevoerd (gemeenten ism waterschappen en provincies)
- Er is geen vast voorschrift voor een stresstest
- Flexibiliteit in opzet en invulling: maatwerk afgestemd op situatie
- 'Handreiking Stresstest' is bedoeld als hulpmiddel
- Niet altijd een lineair proces
- Eerst quickscan, bij 'verdenking' een verdiepingsslag
- Publieke en private partijen betrekken

Deltaprogramma | Nieuwbouw en herstructurering

Handreiking Ruimtelijke Adaptatie

Handreiking voor de uitvoering van een
Stresstest Klimaatbestendigheid

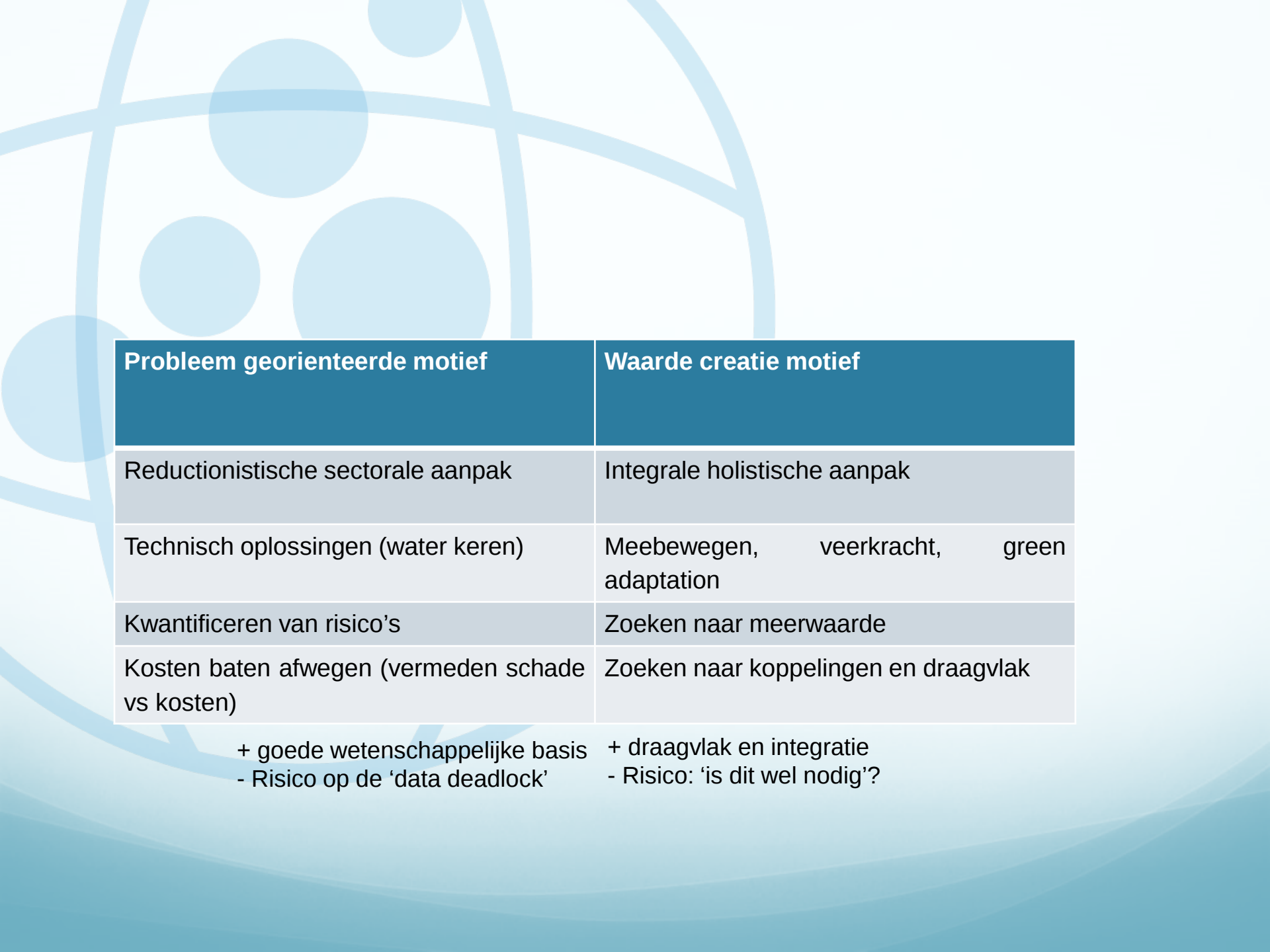
Hoe pak je klimaatadaptatie nou aan?

“Voorkomen van schade en maatschappelijke ontwrichting” – problem georienteerd

“Realiseren van een veerkrachtige, duurzame en innovatieve stad” – kans georienteerd

Probleem georiënteerde motief	Waarde creatie motief
Reductionistische sectorale aanpak	Integrale holistische aanpak
Technisch oplossingen (water keren)	Meebewegen, veerkracht, green adaptation
Kwantificeren van risico's	Zoeken naar meerwaarde
Kosten baten afwegen (vermeden schade vs kosten)	Zoeken naar koppelingen en draagvlak

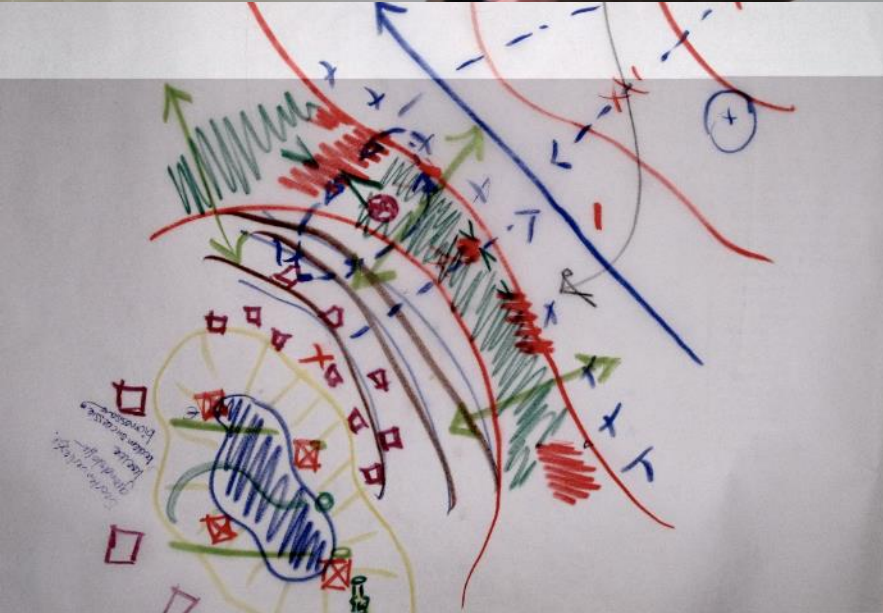
+ goede wetenschappelijke basis
- Risico op de 'data deadlock'

+ draagvlak en integratie
- Risico: 'is dit wel nodig'?

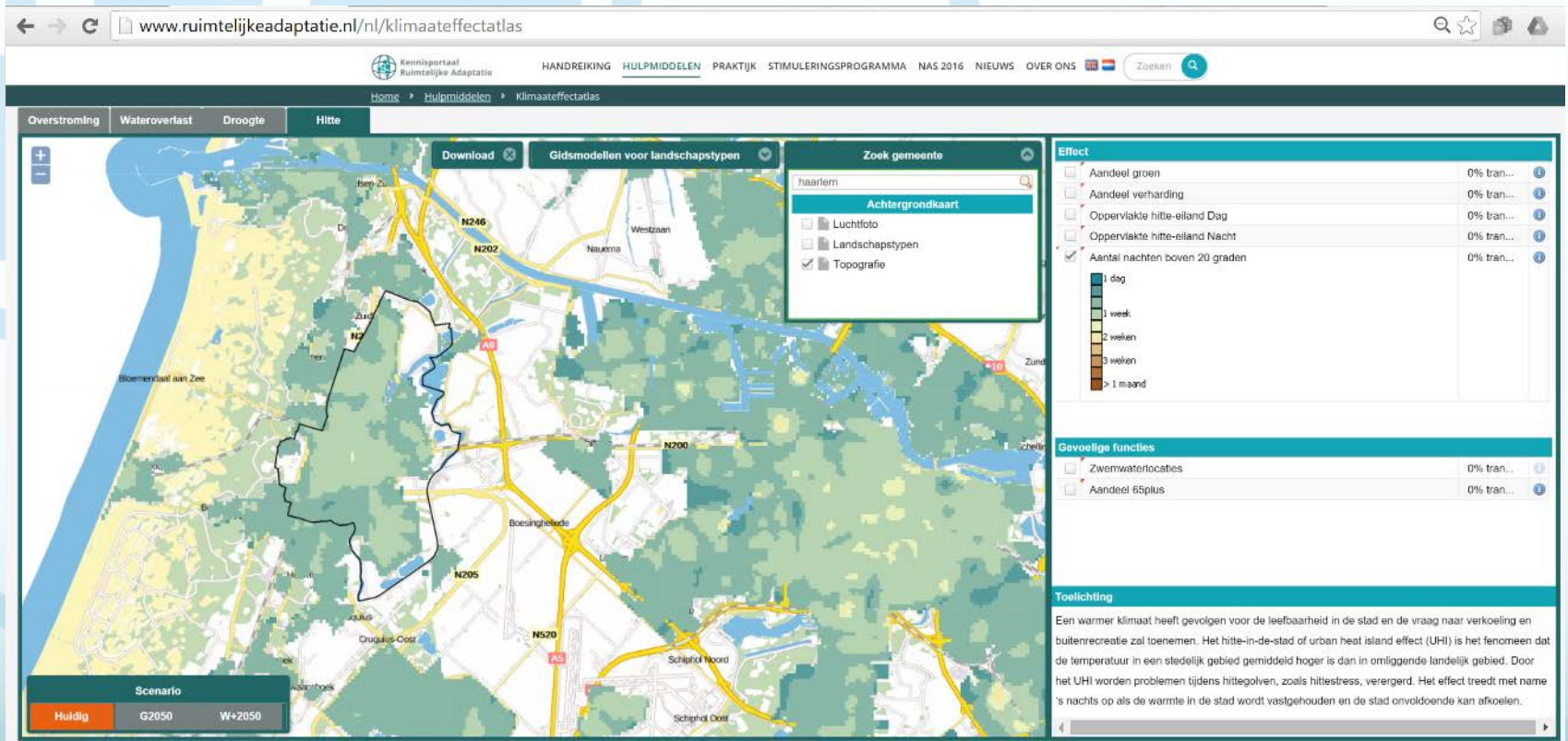
Adaptatie moet inspireren om dingen beter te doen

- Binnen adaptatie zijn nog weinig harde criteria of normen/toetswaarden
- Klimaatbestendigheid moet voor veel aspecten eerst in gezamenlijkheid worden gedefinieerd (het 'Willen')
- Adaptatie aan de voorkant van het process meenemen door het systeem naar de toekomst te projecteren (visueel te maken)
- Kan de MER afdwingen om dat te doen?

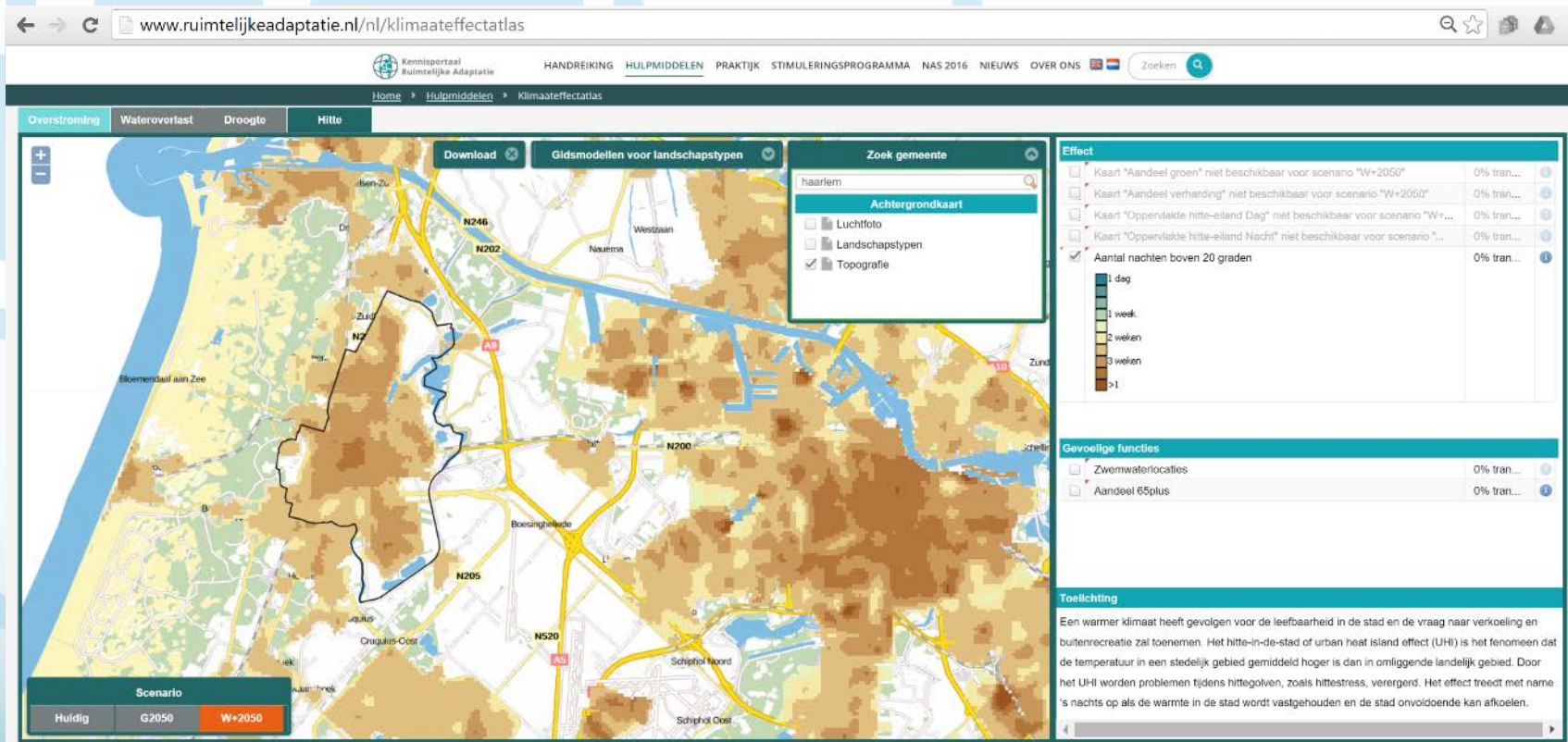
Klimaat Ateliers

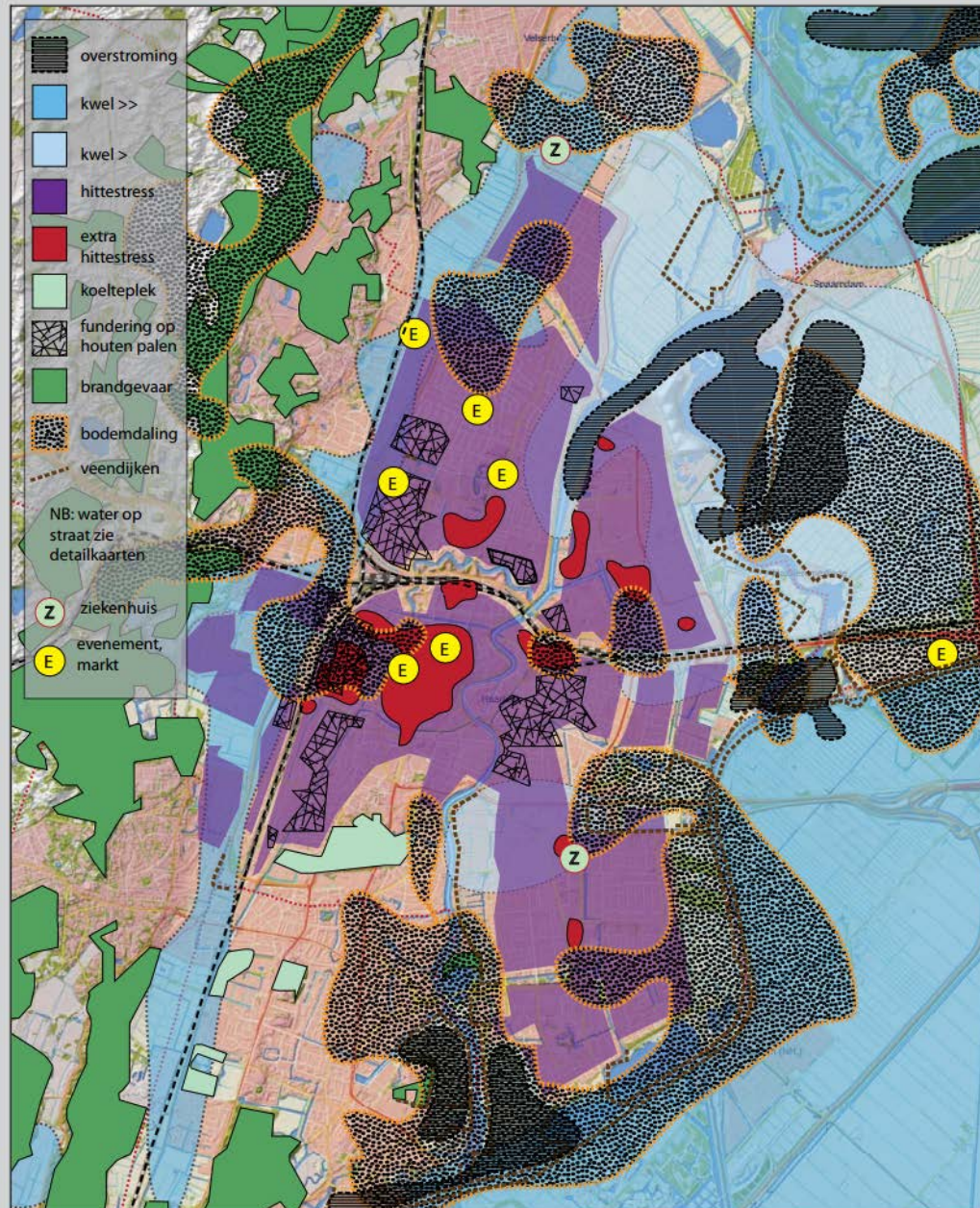

Voorbeeld stresstest Haarlem: Hittestress in huidig klimaat

Hittestress in 2050 (W+ scenario)

KWETSBAARHEDEN

Klimaatbestendig Noord-Brabant

Bereid de provincie voor op overstroming,
wateroverlast, droogte en hitte

Klimaatcourant Noord-Brabant

Brandweer waarschuwt voor natuurbrand in Brabant
2 juli 2015 - nu.nl

Verzekeringen duurder door extreme regenval zoals
in Tilburg
23 juni 2015 - ANP

Operatiekamers Breda dicht door Hitte
5 juni 2015 - volkskrant.nl

Veel minder wespen door extreme regenbuien
27 april 2015 - telegraaf.nl

[Oudere berichten >](#)

Evenementen

Presentatie 1e versie portaal Brabant

'sHertogenbosch, 25 maart 2016

WETEN

Welke kansen en kwetsbaarheden komen op mijn
gebied af?

WILLEN

Welke ambities hebben we in Brabant?
Hoe formuleer ik mijn lokale ambities?

WERKEN

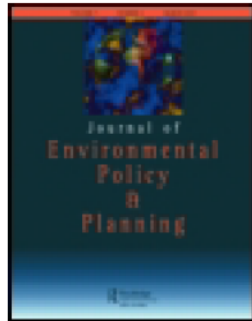

Hoe zorg ik ervoor dat mijn ambities en plannen
worden gerealiseerd?

Conclusies

- Het WETEN, WILLEN, WERKEN (ruimtelijke Adaptatie) sluit goed aan bij MER (stresstest lite – Plan MER)
- De landelijke atlas is geschikt op het niveau van stresstest lite/planMER om kwetsbaarheid in beeld te krijgen. Maar regionalisering is nodig voor verdiepingsslag
- Groenblauwe netwerken, Climate App en projectenkaart zijn beschikbaar om strategieën/maatregelen te verkennen
- Kies voor integrale aanpak waarbij je 100 jaar vooruit kijkt (visualiseer de toekomst).

Klimaat als kans

Journal of Environmental Policy & Planning

Publication details, including instructions for authors and subscription information:

<http://www.tandfonline.com/loi/cjoe20>

Climate-Proofing Spatial Planning and Water Management Projects: An Analysis of 100 Local and Regional Projects in the Netherlands

R. Swart^a, A.G.J. Sedee^b, F. De Pater^c, H. Goosen^a, M. Pijnappels^a & P. Vellinga^{ac}

^a Earth System Science - Climate Change and Adaptive Land and Water Management (ESS CALM)

^b Ministry of Economic Affairs, The Hague, The Netherlands

^c Institute for Environmental Studies (IVM), VU University, Amsterdam, The Netherlands

Published online: 06 Aug 2013.

Contactgegevens

- Hasse.goosen@wur.nl
- Kennisportaal: www.ruimtelijkeadaptatie.nl;
- Climate Adaptation Services:
www.climateadaptationservices.com;
- We willen het portaal zo gebruiksvriendelijk mogelijk maken. Is iets niet duidelijk of heeft u tips voor verbetering? Mail ze naar menno@climateadaptationservices.com